

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2003 vp

Lepäämässä oleva ehdotus laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta (HE 18/2002 vp, PeVM 7/2002 vp)

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä huhtikuuta 2003 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi vuoden 2002 valtiopäivillä lepäämään jätettäväksi hyväksytyn ehdotuksen laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta (LJL 1/2003 vp, HE 18/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Sten Palmgren, oikeusministeriö
- lantråd/maaneuvos Roger Nordlund ja europarättschef / eurooppaoikeuden päällikkö

Michaela Slotte, Ålands landskapsstyrelse / Ahvenanmaan maakuntahallitus

- utskottsmedlem, vicetalman / valiokunnan jäsen, varapuhemies Olof Salmén ja utskottets ordförande, lagtingsledamot / valiokunnan puheenjohtaja, maakuntapäivien jäsen Lotta Wickström-Johansson, Ålands lagtings lagutskott / Ahvenanmaan maakuntapäivät, lakivaliokunta
- vicehäradshövding/varatuomari Gunnar Jansson
- hallintoneuvos Niilo Jääskinen.

Lisäksi valiokunnan käytössä on ollut professori Olli Mäenpään Ahvenanmaan maakuntapäivien lakivaliokunnalle antama kirjallinen lausunto.

LEPÄÄMÄSSÄ OLEVA EHDOTUS

Ehdotus tarkoittaa Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamista. Tärkeimmät muutokset koskevat Ahvenanmaan maakunnan osallistumista Euroopan unionissa tehtävien päätösten valmisteluun kansallisella tasolla ja myös EU:n piirissä. Uutuus on myös mahdollisuus saattaa ns.

budjettilait poikkeuksellisesti voimaan heti maakuntapäivien hyväksytyä ne. Perustuslakivaliokunta lisäksi lisäsi lakiehdotukseen säännökset maakunnan kansallisesta vastuusta EU:n asioissa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Vuoden 2002 valtiopäivillä antamassaan mietinnössä PeVM 7/2002 vp perustuslakivaliokunta on esittänyt ne syyt, joiden nojalla valiokunta puolsi lepäämässä olevan ehdotuksen hyväksymistä. Samoilla perusteilla valiokunta on edelleenkin sen hyväksymisen kannalla.

Valiokunta lisäsi lakiehdotukseen uuden 59 d §:n maakunnan kansallisesta vastuusta Suomen yhteisöoikeudellisten velvoitteiden noudattamatta jättämisestä siltä osin kuin tämä on seuraus toimenpiteistä, joihin maakunta on ryhtynyt tai joihin sen olisi pitänyt ryhtyä yhteisön oikeuden asianmukaisesti täytäntöön panemiseksi. Valtakunta ja maakunta voivat pykälän 4 momentin mukaisesti sovittaa 1—3 momentissa tarkoitettun vastuun määrää. Sovittelussa on hyväksyttävää kiinnittää huomiota maakunnan

taloudelliseen kantokykyyn. Sovittelu voi tulla kysymykseen, jos maakunnan rikkomus ei ole ilmeisen tahallinen esimerkiksi siksi, että se johtuu maakuntalakien tarkastusmenettelyyn liittyvästä syystä, tai vastuun määrä olisi ilmeisen kohtuuton suhteessa maakunnan kantokykyyn. Kantokyky määräytyy maakunnan koon ja talouden perusteella. Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen tulee ottaa maakunnan kantokyky huomioon mahdollisen hallintoriita-asian käsittelyssä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Reino Ojala /sd
vpj.	Arja Alho /sd	Klaus Pentti /kesk
jäs.	Leena Harkimo /kok	Markku Rossi /kesk
	Hannu Hoskonen /kesk	Simo Rundgren /kesk
	Roger Jansson /r	Arto Satonen /kok
	Annika Lapintie /vas	vjäs. Rosa Meriläinen /vihr.
	Henrik Lax /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jarmo Vuorinen.